

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 12 och 12 f § i lagen om skatteredovisning och 124 och 124 b § i inkomstskattelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 12 och 12 f § i lagen om skatteredovisning och 124 och 124 b § i inkomstskattelagen (RP 194/2020 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört (distanskontakt)

- konsultativ tjänsteman Merja Taipalus, finansministeriet
- specialsakkunnig Jussi Laitila, finansministeriet
- specialsakkunnig Pekka Montell, Finlands Kommunförbund.

Inget yttrande av

- Skatteförvaltningen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen ändras.

Kommunernas fasta andel av intäkterna från samfundsskatten höjs med 2 procentenheter från 31,30 procent till 33,30 procent och statens utdelning sänks på motsvarande sätt från 68,70 procent till 66,70 procent.

Vid redovisningarna av samfundsskatt för skatteåret 2021 höjs kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten med 12,10 procentenheter från 32,24 procent till 44,34 procent och statens utdelning sänks på motsvarande sätt från 67,76 procent till 55,66 procent. Vid redovisningarna av samfundsskatt för skatteåret 2022 höjs kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten med 2,01 procentenheter och sänks statens utdelning på motsvarande sätt. Vid redovisningarna av

Betänkande FiUB 32/2020 rd

samfundsskatt för skatteåret 2023 höjs kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten med 2,03 procentenheter och sänks statens utdelning på motsvarande sätt. Vid redovisningarna av samfundsskatt för skatteåren 2024 och 2025 höjs kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten med 2,04 procentenheter och sänks statens utdelning på motsvarande sätt. Vid redovisningarna av samfundsskatt för skatteåren 2026 och 2027 höjs kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten med 2 procentenheter och sänks statens utdelning på motsvarande sätt. I inkomstskattelagen görs motsvarande ändringar på grund av ändringarna i utdelningen.

Av den höjning av kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten som föreslås för skatteåret 2021 utgör en andel på 10 procentenheter en del av den rad åtgärder som vidtas för att stödja kommunerna i samband med coronavirusepidemin och kommunernas försvårade ekonomiska situation och vars syfte bland annat är att säkerställa förutsättningarna för att ordna basservice och underlätta i fråga om de ekonomiska svårigheter som kommunerna står inför på grund av undantagssituationen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget finner utskottet propositionen behövlig och lämplig och tillstyrker den utan ändringar. I propositionen föreslås det att kommunernas utdelning av samfundsskatten höjs på tre olika grunder.

Den höjning av kommunernas utdelning av samfundsskatten med 10 procentenheter som görs för skatteåret 2021 är ett led i en rad åtgärder som vidtas för att stödja kommunerna i samband med coronavirusepidemin och kommunernas försvårade ekonomiska situation. Den permanenta höjningen av kommunernas utdelning av samfundsskatten med 2 procentenheter hänför sig till kompensationen till kommunerna för sänkta avgifter för småbarnspedagogik. De resterande ändringar i utdelningen som gäller skatteåren 2021—2025 hänför sig till kompensationen till kommunerna för effekterna på skatteintäkterna av ändringarna i beskattningsgrunderna för näringsbeskattningen. Utskottet behandlar höjningsgrunderna var för sig nedan.

Den temporära höjningen med 10 procentenheter för skatteåret 2021

På grund av coronavirusepidemin och dess konsekvenser innehöll den fjärde tilläggsbudgeten för 2020 beslut om ett stödåtgärds paket på sammanlagt cirka 1,4 miljarder euro för kommunerna och sjukvårdsdistrikten. I detta sammanhang höjdes kommunernas utdelning av samfundsskatten temporärt med 10 procentenheter för 2020. Den kommunala ekonomin får ytterligare ett massivt stöd paket 2021. En av åtgärderna är att utdelningen av samfundsskatten höjs temporärt med 10 procentenheter även för 2021.

Betänkande FiUB 32/2020 rd

Höjningen av kommunernas utdelning av samfundsskatten med 10 procentenheter ökar kommunernas skatteintäkter för skatteåret 2021 med cirka 557 miljoner euro, som ger ytterligare redovisningar på cirka 510 miljoner euro 2021 och cirka 40 miljoner euro 2022. Statens skatteintäkter minskar i motsvarande utsträckning.

Effekterna för inkomsterna i enskilda kommuner varierar beroende på hur stor andel av kommunens skatteinkomster som kommer från samfundsskatt. De kommuner där samfundsskatten spelar en stor roll har störst nytta av den ökade utdelningen. Å andra sidan förlorar de här kommunerna mest när intäkterna av samfundsskatten sjunker. Utskottet anser att den föreslagna modellen är motiverad, eftersom propositionen på rätt sätt kompenserar kommunerna för minskade skatteinkomster. Vid utfrågningen av sakkunniga talades det också för en modell där en betydande del av de statliga stöden ges ut via samfundsskatten, eftersom coronapandemin relativt sett har störst inverkan på intäkterna från samfundsskatten.

Konjunkturväxlingen i kommunernas inkomster av samfundsskatten minskar tack vare sättet att beräkna kommunernas utdelning och utjämningen av statsandelarna mellan kommunerna utifrån skatteinkomsterna. De enskilda kommunernas utdelning är medelvärdet av den utdelning som beräknats på grundval av uppgifterna i de två senast verkställda beskattningarna. I utjämning av statsandelarna utifrån skatteinkomsterna beaktas utöver andra skatter också kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten. Den avkastning av samfundsskatten som beräknas på grundval av den föreslagna höjningen av utdelningen av samfundsskatten beaktas alltså i den utjämning av statsandelarna som görs senare utifrån skatteinkomsterna.

En temporär höjning av kommunernas utdelning av samfundsskatten ger därför ingen anledning att särskilt granska utdelningen till enskilda kommuner, utan behovet av justeringar bedöms senare. Utskottet anser det viktigt att statsrådet fortsätter att följa utvecklingen inom den kommunala ekonomin och förändringarna i enskilda kommuners totala skatteintäkter.

Den permanenta höjningen av kommunernas utdelning av samfundsskatten med 2 procentenheter

Kommunernas fasta andel av intäkterna från samfundsskatten höjs med 2 procentenheter från 31,30 procent till 33,30 procent och statens andel sänks i motsvarande grad. Genom denna åtgärd ersätts kommunerna för de minskade avgiftsintäkterna till följd av att avgifterna för småbarnspedagogik sänks. Denna åtgärd beräknas öka kommunernas intäkter från samfundsskatten med cirka 111 miljoner euro för skatteåret 2021.

Sakkunniga har påpekat att kompensationen för bortfallet av intäkter från avgifterna för småbarnspedagogik fördelas ojämnt mellan kommunerna. Enligt en sakkunnigbedömning räcker höjningen av utdelningen av samfundsskatten med 2 procentenheter inte till för att kompensera för förlusterna av avgiftsintäkter i alla kommuner. Sammantaget sett är den valda kompensationsmodellen ändå relativt lyckad, då sänkningen av avgifterna för småbarnspedagogik kompenseras genom att kommunernas utdelning av samfundsskatten höjs med 2 procentenheter. Utskottet förespråkar den här modellen.

Betänkande FiUB 32/2020 rd

Temporär kompensation för ändringarna i beskattningsgrunderna för näringsbeskattningen

Genom propositionen kompenseras kommunerna för de ändringar som görs i beskattningsgrunderna för näringsbeskattningen för skatteåren 2021–2025. På grund av dessa ändringar höjs kommunernas utdelning av samfundsskatten med 0,1 procentenheter för skatteåret 2021 och mindre än så för åren därefter. Utskottet anser att den föreslagna kompensationen är motiverad. Sakkunniga hade heller ingenting att anmärka på den.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 194/2020 rd utan ändringar.

Helsingfors 1.12.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Sami Savio saf
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Katja Hänninen vänst
ersättare Lulu Ranne saf.

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.